

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ 1952

ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΟΛΛΙΑ

Ἡ φορολογικὴ νομοθεσία τοῦ ἔτους 1952, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη, παρουσιάζεται ἐν Ἑλλάδι ἐλάχιστα παραγωγικῆ. Ἡ πολιτικὴ τοῦ ἔτους αὐτοῦ μᾶς δίδει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀντελήφθη ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ ὅτι οἱ ὑφιστάμενοι τοιοῦτοι εἶναι τόσο πολλοὶ πῶς πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ πῶς θὰ τοὺς δλιγοστεύσωμεν, ἀντὶ τῆς μέχρι τοῦδε τακτικῆς τοῦ πολλαπλασιασμοῦ των.

Εἶναι ἀρχὴ τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιστήμης, οἱ φορολογικοὶ νόμοι νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτεροι καὶ αἱ τροποποιήσεις των νὰ λαμβάνουν χώραν κατὰ πολὺ ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων χρονικὰ διαστήματα καὶ μόνον ὅταν αὐταὶ καθίστανται ἀναπότρεπτοι, λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν ἐξ ἀφορμῆς τῆς οικονομικῆς ἐξελίξεως, ἣτις καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὰς μεταβολάς. Οἱ οικονομολόγοι διδάσκουν ὅτι εἰς παλαιὸς φόρος, ἔστω καὶ κακός, εἶναι προτιμότερος ἐνὸς νέου καλυτέρου, τόσο ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς ὅσον καὶ πρακτικῆς. Ὁ φόρος ἀποτελεῖ μίαν μείωσιν τῆς περιουσίας ἢ τοῦ εισοδήματος τοῦ πολίτου. Τὴν μείωσιν ταύτην, ὅσον προηγμένον καὶ ἂν εἶναι τὸ ἄτομον, οὐδέποτε τὴν βλέπει εὐχαρίστως. Δεδομένου ὅτι ὑποκείμενον τοῦ φόρου εἶναι πάντοτε, ἄλλοτε ἀμέσως καὶ ἄλλοτε ἐμμέσως, τὸ ἄτομον, δεόν νὰ ἀποφεύγεται ἢ συγχνῆ μεταρρυθμίσις τῆς φορολογικῆς νομοθεσίας, διότι ἡ συνῆθεια ἀποτελεῖ ἕνα σημαντικὸν παράγοντα εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων.

Ἄπαξ ὁ πολίτης ἐσυνῆθισεν νὰ υποβάλλεται εἰς μίαν θυσίαν, συντάσσων δηλώσεις καὶ ἐπισκεπτόμενος τὰς φορολογικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους νὰ καταβάλῃ μέρος τοῦ εισοδήματός του πρὸς ὄφελος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, δὲν πρέπει τὸ Κράτος διὰ τῶν συχνῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων νὰ τὸν ἀναγκάζῃ νὰ ἀλλάξῃ συνηθείας, διότι τὸ τοιοῦτον θὰ συνεπιφέρῃ φυσιολογικὰ τὴν ἀντίδρασιν τοῦ πολίτου.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ ἡ ταμειυτικὴ ἀπόδοσις τῶν φόρων ἀπαιτοῦν τὴν συνεργασίαν καὶ ἀμοιβαίαν κατανόησιν φορολογουμένου καὶ φορολογουontos. Ἐὰν δὲν ὑφίσταται ἡ συνεργασία αὕτη, λόγῳ ἀντιδράσεως τοῦ ἑτέρου τῶν μερῶν ἢ λόγῳ μὴ κατανόησεως παρ' ἀμφοτέρων τοῦ σκοποῦ ὃν ἐξυπηρετεῖ ὁ φόρος, τότε οὔτε καλὴν καὶ γενικὴν ἐφαρμογὴν τῆς φορολογίας θὰ ἐπιτύχωμεν, οὔτε τὴν ἀναμενομένην χρηματικὴν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου θὰ ἔχωμεν.

Ὁ ἕλλην νομοθέτης πάντοτε μετὰ περιφρονήσεως ἀντιμετώπισε τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιστήμης, με ἀποτέλεσμα τὴν μὴ σταθεροποίησιν τοῦ φορολογικοῦ μας συστήματος, τὴν μὴ κανονικὴν ἀπόδοσιν τῶν ὑφισταμένων φορολογικῶν, τὴν αὔξησιν, ἀντὶ τῆς μειώσεως, τῆς φοροδιαφυγῆς διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, τὴν δυσανάλογον ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἔξοδα βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τέλος τὴν αὔξουσιν ἀντίδρασιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς φορολογίας, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ὑπάρχουν ὄχι μόνον ἰδιῶται, ἀλλὰ καὶ κρατικὰ ὄργανα πῶς νὰ θεωροῦν τὸ Κράτος ὡς τὸν μεγαλύτερον ἄρπαγα.

Ἡ συχνῆ τροποποιήσις τῶν φορολογικῶν Νόμων καὶ ἔτι περισσότερον ἡ ἐπιβολὴ φόρων ἀναδρομικῶς ἀποτελοῦν τροχοπέδην εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιωτι-

κής οικονομίας, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ δημοσία οικονομία ἀντλεῖ τὰ μέσα λειτουργίας της.

Ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ εἶναι τέχνη καὶ ἐπιστήμη καὶ ὁ ἀσκήτων ταύτην Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὄχι μόνον τὴν ἀπὸ θεωρητικῆς πλευρᾶς ὀρθὴν τοποθέτησιν τῶν δημοσιονομικῶν μέτρων, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ συγχρόνως καὶ τὸν τρόπον ἐξουδετερώσεως τῶν ἀντιδράσεων τὰς ὁποίας προκαλοῦν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν τὰ δημοσιονομικὰ μέτρα καὶ φαινόμενα. Περιεχόμενον τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν ἐξευρέσεως τῶν καταλλήλων πόρων, διὰ τὴν κάλυψιν τῶν δημοσίων ἀναγκῶν. Ἡθικὴ βᾶσις τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ συστηματικὴ καὶ δικαία κατανομὴ τῶν δημοσίων βαρῶν καὶ ἡ ὀρθὴ διάθεσις τῶν πραγματοποιουμένων ἐσόδων πρὸς ἐπίτευξιν τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν σκοπῶν τοῦ Κράτους.

Ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἐξεύρεσιν μέτρων ἱκανοποιήσεως τῶν ταμειυτικῶν αὐτῆς σκοπῶν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων διὰ τῶν ὁποίων ἐπηρεάζονται αἱ πολλαπλαῖ ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς δράσεως τοῦ Κράτους. Αὕτη δέον νὰ κατευθύνεται, ὡς καὶ ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ, ἐπὶ τῇ βᾶσει ὀρισμένων γενικῶν ἀρχῶν καὶ κανόνων.

Ἡ ἐναρμόνισις τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους πρὸς τὴν ἕλην δημοσιονομικὴν πολιτικὴν καὶ ἔτι πλέον τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τούτου ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι σταθερὰ καὶ συνεχῆς. Ἐλλειψις ἐναρμονίσεως ἀποτελεῖ πάντοτε μίαν τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τῆς δημοσιονομικῆς κακοδομιῆς τῶν Κρατῶν.

Ἡ Ἑλλάς, δεδομένου ὅτι τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα εἶναι χαμηλόν, ἔχει μεγάλην φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν ἐπὶ τοῦ ἀτομικοῦ εἰσοδήματος, κυρίως τοῦ μετρίου καὶ πενιχροῦ τοιοῦτου, τοῦ ἐπιβαρυνομένου διὰ τῶν ἐμμέσων φόρων.

Ἡ μεγάλη ἀναλογία τῶν ἐμμέσων φόρων, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀμέσους, καθιστᾷ τὴν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν καταθλιπτικὴν διὰ τὸ μέγιστον μῆκος τοῦ πληθυσμοῦ, ὅπερ δὲν ἔχει τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐπιρρίψεως τοῦ φορολογικοῦ βάρους εἰς ἄλλας τάξεις, καθ' ὅσον τὸ σύνολον τοῦ πραγματοποιουμένου παρ' ἐκάστου εἰσοδήματος καταναλίσκεται εἰς ἀγαθὰ πληττόμενα διὰ τῶν φόρων καταναλώσεως.

Θεωρητικῶς ἀναγνωρίζεται καὶ ὁμολογεῖται πάντοτε παρὰ τῶν ἐκάστοτε Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν ἀμέσων φόρων ἐν Ἑλλάδι εἶναι μικρὰ ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἐμμέσους καὶ ὅτι θὰ καταβληθῇ προσπάθεια πρὸς ἄρσιν τῆς ἀνισότητος ταύτης, χωρὶς ὅμως ἐν τῇ πράξει νὰ ἐπιδιώκεται καὶ ἐπιτυγχάνεται τὸ ὑποσχόμενον.

Προβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν ἔρευναν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1952 ληφθέντων φορολογικῶν νομοθετικῶν μέτρων πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ἐκάστοτε ἐξαγγελιομένης καὶ μὴ ἐν τούτοις ἐπιτυγχανομένης ὀρθῆς φορολογικῆς πολιτικῆς.

1. Διάταγμα τῆς 7-2-52 «περὶ κώδικος Φορολογικῶν Στοιχείων»

Πρὸς τὸν σκοπὸν καταπολεμήσεως τῆς φοροδιαφυγῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν δύο βασικῶν ἀρχῶν τῆς δημοσιονομίας, τῆς ἰσότητος καὶ καθολικότητος τοῦ φόρου, ἡ πολιτεία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος 578)1948 «περὶ τηρήσεως βιβλίων ὑπὸ τῶν ἐπιτηδευματιῶν» καὶ τοῦ Α. Νόμου 810)1948 «περὶ συγκεντρώσεως φορολογικῶν στοιχείων», προέβη εἰς τὴν λήψιν μέτρων δυναμένων νὰ περιορίσουν τὴν ὑφισταμένην καὶ μὴ δυναμένην

νά ἀποφευχθῆ φοροδιαφυγήν. Τὰ διὰ τῶν νόμων τούτων ὅμως ληφθέντα μέτρα δὲν ἐκρίθησαν λυσιτελῆ, καὶ διὰ τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἀναφερομένου Διατάγματος ἐπα-
 νελήφθησαν καὶ συνεπληρώθησαν κωδικοποιηθέντα εἰς ἐνιαυτὸν κείμενον, μὲ πλῆθος
 νέων διατάξεων, αἱ διατάξεις τῶν νομοθετημάτων τούτων. Τὰ 14 ἄρθρα τοῦ Ν. Δια-
 τάγματος 578)1948 καὶ 11 τοιαῦτα τοῦ Α. Νόμου 810)1948, συγχωνευθέντα καὶ
 συμπληρωθέντα, ἀπετέλεσαν τὸ κείμενον τῆς νέας νομοθεσίας, περὶ φορολογικῶν
 στοιχείων, ἐκ 58 ἐν συνόλῳ μακροσκελῶν ἄρθρων. Διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου
 καθιεροῦντο πλῆθος ὑποχρεώσεων εἰς τοὺς φορολογουμένους τοὺς πραγματοποιοῦν-
 τας εἰσοδήματα ἐξ ἐμπορικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ τοὺς ἀσκοῦντας διάφορα
 ἐπαγγέλματα. Ἡ ἐξειδίκευσις τῶν περιπτώσεων, αἱ ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις
 καὶ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν φορολογουμένων ἦσαν τοσαῦται καὶ τοιαῦται, ὥστε
 ἠναγκάστη ἡ Διοίκησις νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Διατάγματος, κατόπιν
 διαμαρτυριῶν τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τῶν ὀργανώσεων τῶν, διαταχθείσης τῆς
 συμμετοχῆς εἰς τὴν συσταθεῖσαν οἰκειαν Ἐπιτροπὴν μελέτης τοῦ Κ.Φ.Σ. καὶ ἀντι-
 προσώπων τῶν φορολογουμένων, πρὸς νέαν ἔρευναν τοῦ ζητήματος. Μετὰ πολὺ-
 μνηον ἐπεξεργασίαν, ἐπηκολούθησεν ἡ ἔκδοσις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1952 νέου Δια-
 τάγματος, περὶ κώδικος φορολογικῶν στοιχείων, κοινοποιηθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ.
 131)1952 ἐπεξηγηματικῆς ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Διὰ τοῦ κώδικος φορολογικῶν στοιχείων ἐπιδιώκεται ἀφ' ἐνδὸς μὲν ἡ τήρη-
 σις ὀρισμένου τύπου ἐμπορικῶν βιβλίων ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματιῶν ἐν γένει καὶ
 ἐμπόρων, ἵνα βᾶσει τούτων καθίσταται ἐφικτὸς ὁ καθορισμὸς τῶν πραγματοποιου-
 μένων παρ' ἐκάστου κερδῶν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος,
 ἀφ' ἐτέρου δὲ ἡ συγκέντρωσις ὑπὸ τῆς φορολογικῆς ἀρχῆς τῶν πάσης φύσεως
 στοιχείων ἀφορώντων τὰς συναλλαγὰς τῶν φορολογουμένων, μέσῳ τῶν ὁποίων θὰ
 ἐλέγχεται ἡ ἀκρίβεια τῶν τηρουμένων βιβλίων καὶ θὰ καθίσταται δυνατὸς ὁ ἐπὶ τῇ
 βᾶσει τεκμηρίων καθορισμὸς τῶν κερδῶν τῶν φορολογουμένων, ὅταν τὰ βιβλία δὲν
 τηροῦνται κανονικῶς.

Ὁμολογουμένως, ἡ πρόθεσις τῆς Διοικήσεως τυγχάνει ἀξιέπαινος, ἐὰν ἐπι-
 τευχθῶν οἱ διὰ τοῦ Διατάγματος ἐπιδιωκόμενοι σκοποὶ. Ἡ ἐμφάνισις διὰ τῶν
 βιβλίων τῶν πραγματικῶν κερδῶν ἐκάστου ἐπιτηδευματίου διευκολύνει κατὰ πολὺ
 τὸ ἔργον τῆς φορολογούσης ἀρχῆς, διὰ τὴν ἴσῃν μεταχειρίζονται τῶν πολιτῶν ἔναντι
 τῶν φορολογικῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν
 ἐξυπηρετεῖ, διότι ὅταν εἶναι γνωστὴ ἡ φοροδοτικὴ ἱκανότης τοῦ συνόλου τῶν φορο-
 λογουμένων διευκολύνονται οὕτοι εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν φορολογικῶν ποσοστῶν
 τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις προτείνει τὴν αὐξήσιν καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀποδέ-
 χεται καὶ ἐγκρίνει, ὅταν ἡ ἀπόδοσις τῶν ὑφισταμένων φόρων δὲν εἶναι ἱκανοποιη-
 τικὴ ἐξ ἀφορμῆς τῆς φοροδιαφυγῆς ἐκ μέρους σημαντικοῦ ἀριθμοῦ φορολογουμένων.

Τὴν τήρησιν ἐμπορικῶν βιβλίων ἐπιβάλλει καὶ ὁ ἐμπορικὸς νόμος, ὅχι διὰ
 φορολογικοὺς σκοποὺς, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐμπορευομένων. Καὶ πρὸ τοῦ
 τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, ἀλλὰ κυρίως κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς καὶ
 μετ' αὐτήν, οὐδεὶς σχεδόν, ἐκτὸς ἐλαχίστων πιθανῶς ἐξαιρέσεων, ἐτήρησαν ἀκριβῆ
 ἐμπορικὰ βιβλία. Εἰς τοῦτο δὲν εὐθύνονται κατὰ πρῶτον λόγον οἱ ἐμπορευόμενοι,
 ἀλλὰ τὸ Κράτος, ὅπερ διὰ τῶν λαμβανομένων ἐκάστοτε φορολογικῶν καὶ ἀγορανο-
 μικῶν μέτρων ἀναγκάζει τοὺς ἐπιχειρηματίας νὰ μὴ τηροῦν ἀκριβῆ ἐμπορικὰ

βιβλία. Ὅταν τὸ Κράτος ἀγνοῇ ὅτι ὁ ἔμπορος διαθέτει κεφάλαιον καὶ ἐργασίαν διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ εἰσόδημα καὶ ἀφαιρεῖ τὸ σύνολον τοῦ εἰσοδήματος ἢ ἐνίοτε καὶ μέρος τοῦ κεφαλαίου του διὰ τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰκονικοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐμφανιζομένου εἰς τὰ βιβλία, λόγῳ ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος, ἢ τὸν ὑποχρεώνει διὰ τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων νὰ πωλῇ κάτω τοῦ κόστους, δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος ὑποδεικνύει εἰς τὸν ἐπιχειρηματίαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ τηρῇ πραγματικὰ βιβλία, διότι θὰ τὸν ὀδηγήσουν εἰς τὴν καταστροφὴν.

Ὁ νέος νόμος περὶ φορολογικῶν στοιχείων καὶ τηρήσεως ἐμπορικῶν βιβλίων δὲν ἀναγνωρίζει τὸν νόμον τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐμπορευμάτων. Ἐφ' ὅσον ἡ νομισματικὴ ἀστάθεια συνεχίζεται, νομίζομεν ὅτι, παρὰ τὰς καθιερωμένας κυρώσεις κατὰ τῶν παραβάτων τοῦ Κώδικος, δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ τὸ ἐπιδιωκόμενον, δηλ. ἡ ἐμφάνισις διὰ τῶν βιβλίων τῶν πραγματικῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ μονόπλευρος ἐξέτασις τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων δὲν ὀδηγεῖ, κατὰ κανόνα, εἰς τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων. Ὁ νομοθέτης τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὰ παρ' αὐτοῦ θεσπιζόμενα μέτρα, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῇ τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, καὶ εἰδικῶς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς. Ὁ ἐπιχειρηματίας ἐργάζεται διὰ τὴν ἐπίτευξιν κέρδους. Ὅταν τὸ Κράτος, διὰ τῆς φορολογίας, τοῦ ἀπαγορεύῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν πραγματοποίησιν τούτου, τότε ἢ θὰ παύσῃ νὰ ἐργάζεται, καὶ ἢ ἐργασία του εἶναι ἐποφελῆς ὄχι μόνον δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν, ἢ θὰ καταβάλλῃ προσπάθειαν, παρὰ τοὺς νομικοὺς περιορισμοὺς, νὰ πραγματοποιήσῃ εἰσόδημα. Καταλήγομεν ὅθεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ ἐμπορευόμενοι νὰ τηροῦν ἀκριβῆ βιβλία, ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑνὸς νομισματικὴ σταθερότης καὶ, ἐφ' ὅσον τοιαύτη δὲν ὑφίσταται, ἢ ἀναγνώρισις τῆς τιμῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐμπορεύματος, καὶ ἀφ' ἑτέρου λογικὰ ἐπίπεδα φορολογικῶν ποσοστῶν, ἵνα μὴ γεννᾶται εἰς τὸν φορολογούμενον ἢ ἀντίληψις ὅτι πέραν ἑνὸς ὀρίου εἰσοδήματος παύει νὰ ἐργάζεται δι' ἑαυτὸν καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν κόπων του καὶ προσπάθειων διατίθεται πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας.

Τὸν ἕτερον τῶν σκοπῶν τοῦ κώδικος φορολογικῶν στοιχείων ἀποτελεῖ ἡ συγκέντρωσις στοιχείων πρὸς ἔλεγχον τῶν βιβλίων τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐμπόρων καὶ τὸν ἐπὶ τῇ θάψει στοιχείων καθορισμὸν τοῦ πιθανοῦ εἰσοδήματος τούτων, ἐν περιπτώσει μὴ κανονικῆς τηρήσεως τῶν βιβλίων. Καὶ ἡ τοιαύτη πρόθεσις τοῦ νομοθέτου κρίνεται ἀπολύτως ὀρθή. Ἐρευνητέον, ὅμως, ἐὰν τοῦτο καθίσταται ἐφικτὸν καὶ μήπως αἱ ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις καὶ οἰκονομικαὶ θυσίαι, ἐκ μέρους τῶν τε φορολογουμένων καὶ τοῦ Κράτους, εἶναι δυσανάλογοι πρὸς τὸ ἀναμενόμενον ἀποτέλεσμα. Αἱ καθιερούμεναι ὑπὸ τοῦ Κώδικος ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς ἐπιτηδευματίας εἶναι πράγματι υπερβολικαί, καὶ συνεπάγονται μεγάλας δαπάνας δι' αὐτούς. Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἔκδοσις πολλῶν ἐγγράφων καὶ ὑποχρεωτικὴ ὑποβολὴ ἀντιγράφων τούτων εἰς τὴν φορολογικὴν ἀρχήν, ἀπασχολεῖ καὶ ἐπιβαρύνει μεγάλως τοὺς φορολογουμένους. Πολλοὶ τούτων, ἐλλείψει γραμματικῶν ἢ καὶ λογιστικῶν γνώσεων, ἀναγκάζονται νὰ προσλάβουν πρόσθετον ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νομίμων ὑποχρεώσεών των.

Μεγάλα καὶ μεσαῖα ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνισχύσουν τὸ προσω-

πικόν των διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑπὸ τοῦ κώδικος ἐπιβαλλομένων γραφειοκρατικῶν ὑποχρεώσεων. Τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα εἶναι αἱ ἐπιβαλλόμεναι ἐπιβαρύνσεις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὥστε πολλοὶ ἐπιχειρηματῆαι εὐχαρίστως θὰ ἐδέχοντο τὸν διπλασιασμὸν τοῦ παρ' αὐτῶν καταβαλλομένου φόρου, ἔναντι ἀπαλλαγῆς των ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Κώδικος ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων.

Ἄλλὰ καὶ τὸ Κράτος διὰ τοῦ καθιερουμένου συστήματος τῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τοῦ συνόλου τῶν καθημερινῶν συναλλαγῶν τῶν φορολογουμένων θὰ ἐπιβαρυνθῆ μετὰ μεγάλον ἀριθμὸν ὑπαλλήλων, οἵτινες τυγχάνουσι ἀπαραίτητοι, λόγῳ τοῦ ὄγκου τῆς δημιουργουμένης ἐργασίας.

Ὅταν, ὅμως, τόσον οἱ φορολογούμενοι ὅσον καὶ τὸ Κράτος ἐπιβαρύνονται μετὰ δαπάνης δυσαναλόγου πρὸς τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα, δὲν δυνάμεθα νὰ ὀμιλῶμεν περὶ ὠφελιμότητος τοῦ νέου συστήματος ἀποφυγῆς τῆς φοροδιαφυγῆς.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ Κώδικος θὰ ἔδει νὰ ἀποφευχθῆ τὸ πλῆθος τῶν λεπτομερειῶν καὶ εἰδικεύσεων καὶ νὰ θαδίσωμεν βαθμιαίως εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν στοιχείων μέσῳ τῶν ὁποίων θὰ καθίστατο ἐφικτὴ ἡ ἐξεύρεσις τῆς φορολογητέας ὕλης.

Ἡ τήρησις τῶν βιβλίων ὀρθῶς ἐπεβλήθη. Αἱ λεπτομέρειαι τήρησεως τούτων ὅμως θὰ ἔδει νὰ μὴ εἶναι τόσαι, ἀλλὰ νὰ τίθενται γενικοὶ κανόνες τήρησεως βιβλίων.

Ἡ συγκέντρωσις φορολογικῶν στοιχείων νὰ περιορισθῆ κατ' ἀρχάς : εἰς τὰς διασαφήσεις εἰσαγωγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐκδοσιν τιμολογίων χονδρικῆς πωλήσεως παρὰ τῶν βιομηχάνων καὶ χονδρεμπόρων, ἐκδοσιν φορτωτικῶν διὰ τὰς ὄργανωμένας μεταφορικὰς ἐπιχειρήσεις ἐσωτερικοῦ, συγκέντρωσιν στοιχείων δι' ἀγορὰς ἢ πληρωμὰς παρὰ δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου καὶ ἄλλας τινὰς περιπτώσεις. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐὰν ἐβάδιζεν ὁ νομοθέτης εἶναι ἐβέλαιον ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ κατελήγομεν εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ Κώδικος καὶ θὰ κατεπολεμεῖτο ἡ φοροδιαφυγή. Διὰ τοῦ ἐφαρμοσθέντος συστήματος πολὺ φοβούμεθα ὅτι ἡ ἀντίδρασις τῶν φορολογουμένων καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ Κράτους νὰ παρακολουθήσῃ τὰ ἑκατομμύρια τῶν συναλλαγῶν καὶ μυριάδας τῶν φορολογουμένων θὰ ὀδηγήσῃ ἀργὰ ἢ γρήγορα, εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ συστήματος, ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ ἔγκαιρος προσαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ κώδικος πρὸς τὴν πραγματικότητα.

II. Ν. Διάταγμα 2176/1952 «Περὶ προστασίας τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας»

Σκοπὸς τοῦ ὡς ἄνω νομοθετήματος ὑπῆρξεν ἡ ἀποσυμφόρησις τῆς τέως διοικήσεως πρωτεύουσας καὶ συγκράτησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα. Καὶ κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον, κυρίως ὅμως ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν, ἐγκαταλείπεται ἡ ἐπαρχία. Τὸ Κράτος ὅμως, διὰ λόγους γενικωτέρας οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἠθέλησε, διὰ τῆς παραχωρήσεως πλεονεκτημάτων εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν βιομηχανίαν, νὰ ἐπιδιώξῃ ἐμμέσως τὴν ἀνάπτυξιν ταύτης καὶ τὴν συγκράτησιν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Αἱ παρεχόμεναι διευκολύνσεις εἶναι κυρίως οἰκονομικῆς φύσεως — μείωσις τῶν δασμῶν δι' εἰσαγόμενα μηχανήματα εἰς τὸ ἥμισυ τῶν κανονικῶν, μείωσις τοῦ Φ.Κ.Ε. — αὐξήσις τῶν ποσοστῶν ἀποσβέσεως — ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ φόρου Καθαρῶν Προσόδων 25 % τῶν προκυπτόντων καθαρῶν κερδῶν, ὅπερ ἀποτελεῖ εἰδικὴν κράτησιν πρὸς κάλυψιν μελλοντικῶν ζημιῶν — ἀγορὰ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν ὀργανισμῶν

Δημοσίου Δικαίου τῶν προϊόντων τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας εἰς τιμὰς ἀνωτέρας τῶν προσφερομένων ὑπὸ βιομηχανιῶν ἐγκατεστημένων εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν— ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις γηπέδων πρὸς ἐγκατάστασιν νέων βιομηχανιῶν, καὶ πλῆθος ἄλλων πλεονεκτημάτων. Τὸ μέτρον τοῦτο, γενικῶς κρινόμενον, τυγχάνει ἐπιδοκιμαστέον, ἢ ἐφαρμογῇ ὁμοῦς τούτου καὶ τὰ ἐπιτευχθησόμενα ἀποτελέσματα εἶναι ἀμφίβολα καὶ θὰ ἔδει νὰ ἀντιμετωπισθῇ σοβαρώτερον ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων, διότι πράγματι ἢ πρωτεύουσα ἔχει γίνεαι ὑδροκέφαλος καὶ τὸ ἀνωτέρω νομοθέτημα δὲν λύει τὸ ζήτημα. Πρέπει νὰ ληφθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα, ἵνα κατορθωθῇ νὰ πεισθοῦν οἱ πολῖται ὅτι ἢ ἐπαρχία δίδει ζωὴν εἰς ὄλους μας καὶ ὄχι ἢ πρωτεύουσα, πρὸς ἣν συρρέουν οἱ ἄνθρωποι τῆς ὑπαίθρου διὰ νὰ ζήσουν, ἔστω καὶ ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας, ἀρκεῖ νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ κέντρον. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ἢ ἀποκέντρωσις ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ μέτρα πρὸς ἃ ἔδει νὰ στραφῶμεν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας.

III. Νόμος 2246 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἄλλων τινῶν φορολογικῶν διατάξεων»

Συνήθως τίτλος νόμου εἰς τὴν ἑλληνικὴν φορολογικὴν νομοθεσίαν, κυρίως ἀπὸ τῆς κατοχῆς καὶ ἐντεῦθεν.

Διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου ἀναπροσαρμόζονται καὶ διαρρυθμίζονται τὰ τέλη χαρτοσήμου, μὲ σκοπὸν τὴν ἀπλοποίησιν τούτου ἀλλὰ καὶ ταμιακὸν τοιοῦτον, δι' αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν. Συγχρόνως προσαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ χαρτοσήμου πρὸς τὸν κώδικα περὶ φορολογικῶν στοιχείων, τόσον διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς εἰσπράξεως τῶν τελῶν ὅσον καὶ διὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐσόδου τοῦ προϋπολογισμοῦ, διὰ τῆς ἐπιβολῆς χαρτοσήμου ἐπὶ συναλλαγῶν καὶ ἐγγράφων ἅτινα μέχρι τοῦδε δὲν ὑπήγοντο εἰς τέλος.

Ἐκτὸς τῶν οὐσιωδῶν τροποποιήσεων τοῦ χαρτοσήμου, διὰ τῶν λοιπῶν διατάξεων ἐπέρχονται ἐπουσιώδεις τροποποιήσεις εἰς τὰς φορολογίας μεταβιβάσεως ἀκινήτων εὐπόρων, κατοχικῶν ἀγοραπωλησιῶν, κληρονομιῶν καὶ πλοίων, ὅπως ὥστε τὸ ὑφιστάμενον νομοθετικὸν φορολογικὸν μωσαϊκὸν αὐξάνει.

Τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου τυγχάνουν καὶ οἱ νόμοι : 2240 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικῶν τινῶν νόμων», 2253 «Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1644)51 «Περὶ μετατροπῆς ἀνωνύμων μετοχῶν τῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν εἰς ὀνομαστικὰς», 2281 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων φορολογικῶν νόμων».

IV. Νόμος 2289 «Περὶ φορολογικῶν Δικαστηρίων»

Ἀξιόλογον προσπάθειαν ἀπετέλεσε κατὰ τὸ 1952 ὁ ὡς ἄνω νόμος διὰ τοῦ ὁποῦ καθορίζονται τὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ ὀργανώσεως διοικητικῶν δικαστηρίων πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ, πρὸς λύσιν τῶν φορολογικῶν διαφορῶν. Καίτοι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους εἰσπράττονται φόροι, καὶ ὡς ἐκ τούτου προκύπτουν διαφοραὶ μεταξὺ φορολογούσης ἀρχῆς καὶ φορολογουμένων, δὲν ὑφίστανται ὁμοῦς εἰσέτι διοικητικὰ δικαστήρια πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τούτων. Ἐκαστος φορολογικὸς νόμος, συνήθως, προέδλεπε καὶ τὴν συγκρότησιν διαφορῶν ἐπιτροπῶν, ποικίλης συνθέσεως ἐκάστοτε, αἵτινες ἔλυον τὰς διαφορὰς ταύτας. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐπεχειρήθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1940, διὰ τοῦ νόμου 2595)1940, ἢ ἐφαρ-